

ZÁKON O SOCIÁLNĚ- PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ – NOVELA A PŘÍKLADY Z APLIKAČNÍ PRAXE

PODROBNÁ ANOTACE KURZU

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

MÍSTO

NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava, u zastávky MHD Karolina

TERMÍN

27. ledna 2022 9:00 – 15:30 (8 vyučovacích hodin)

LEKTOR

Mgr. Ing. Martina Cirbusová, Ph.D.

Mgr. Robin Brzobohatý

CENA

2.490,- Kč bez DPH (pro úředníky ÚSC a zaměstnance v sociálních službách osvobozeno od DPH, pro ostatní účastníky 3.013,- Kč vč. DPH)

CÍLE KURZU

Novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, představuje díky desítkám pozměňovacích návrhů, které poslanci předložili, docela rozsáhlou změnu, již bude muset praxe reflektovat. Jednotlivé změny se promítají jak do obecné části zákona, tak do specifických oblastí, např. náhradní rodinné péče, postavení a fungování ZDVOP nebo ústavních zařízení. Legiskvanční lhůta, kterou však zákonodárce nastavil, je pro jednotlivé oblasti změn rozdílná. K některým změnám dochází již od ledna 2022, zatímco některé budou na svoji účinnost čekat až do roku 2028. Díky tomu má odborná i laická veřejnost dostatečný prostor pro studium a zavedení změn. Kurz je zaměřený na důkladnou analýzu změn, které novela přináší, ale věnuje pozornost i kontextovým otázkám, které jsou dány systematikou zákona a systémem právního řádu, do kterého je zákon zasazen. Závěrečná část kurzu je věnována doprovodným změnám v dalších právních normách (např. občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, správní řád, atd.), které jsou novelizací dotčeny.

Účastník bude po absolvování kurzu:

- rozumět systematicce zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- mít přehled o změnách, které přináší novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- rozumět dopadům změn v aplikační praxi
- schopni analyzovat změny v závislosti na praxi
- rozumět vazbě mezi zákonem o sociálně-právní ochraně dětí a dalšími procesně-právními nebo hmotně-právní předpisy

Závěr bude věnován konzultacím. Dotazy a podněty korigující oblasti, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat (max. 3 pracovní dny před konáním semináře) na kontaktní e-mail **info@kolumbuspm.cz**

OBSAH KURZU

1. Zasazení zákona o soc. právní ochraně dětí do systému ochrany práv dětí

Zákon o sociálněprávní ochraně dětí představuje ústřední předpis veřejnoprávní ochrany dítěte. Příslušné správní úřady mohou s odkazem na zásadu legality činit pouze to, co jim zákon dovoluje. V aplikační praxi tak zejména orgány sociálně-právní ochrany dětí v rámci výkonu své činnosti potřebují rozumět nejenom systematicce daného zákona, ale rovněž zasazení zákona do systému českého právního řádu a jeho přesahům do oblasti veřejného práva nebo práva soukromého. První modul tak představuje teoreticko-právní východisko pro další uvažování o dopadech novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí v praxi orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

2. Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Na novelu zákona o sociálně-právní ochraně dětí můžeme nahlížet jednak z pohledu subjektů, kterých se změna týká - rodičů (biologických i náhradních), dětí, profesionálů (úředníků, soudců, atd.) a systému sociálněprávní ochrany. Jiné rozlišení nabídne čtení novely zákona optikou času. Legisvakanční lhůta je v některých případech mnohem delší (až do roku 2028), čímž prodlužuje období mezi platností a účinností těchto změn a nabízí prostor pro nastavení požadovaných změn. V rámci tohoto modulu budou zdůrazněny nejvýznamnější oblasti a společně s tím také analýza nezbytných systémových změn ať už v působnosti jednotlivých subjektů nebo v rámci výkonu činností. Uzavřením této části je vyjasnění základních hodnotových změn a posunů, které novela přináší, včetně vyjasnění významu zcela nově zavedených institutů a právních pojmů (např. mladý dospělý, výkon soudních rozhodnutí v ZDVOP, atd.).

3. Změny týkající se obecné a speciální části zákona

V této části bude pozornost věnována především změnám v § 1-10 a v § 51 a následujících aktuální právní úpravy. Především bude podán výklad ohledně rozšíření působnosti zákona v závislosti na zaopatření zletilých osob, nového vymezení některých pojmů (nezaopatřené dítě, ústavní zařízení, poskytování plného přímého zaopatření apod.), případně náležitostí a použití služebních průkazů. Dále budou analyzovány dopady změn při poskytování účelové dotace k financování běžných výdajů spojených s výkonem SPOD, pro vymezení přestupků fyzických a právnických osob a pro inspekci poskytování SPOD. Významný prostor bude v této části věnován změnám obsahu spisové dokumentace, možnostem a mantinelům nahlížení do spisové dokumentace, včetně oprávnění konkrétních (nezletilých) osob.

4. Změny týkající se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a ústavních zařízení

Změny v paragrafech 10 až 42n se týkají omezení institucionální péče o nejmladší děti, podpory péče o děti v krizových zařízeních, změny systematiky právní úpravy ZDVOP a jejich financování a právních titulů umístění dítěte. Účastníci budou seznámeni s novými formulacemi právních titulů umístění dětí do ZDVOP; s vymezením nových minimálních věkových hranic pro umísťování nejmladších dětí do ústavních zařízení a ZDVOP; se zkrácením obvyklé délky trvání pobytu dítěte ve ZDVOP. Budeme se také věnovat mechanismu určování maximálních kapacit ZDVOP a změnám pravidel pro výši a krácení částek státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP. V závěru této části budeme věnovat pozornost harmonogramu omezování institucionální péče o nejmladší děti.

5. Změny v oblasti náhradní rodinné péče a zaopatřovací příspěvek pro mladé dospělé

Změny v oblasti náhradní rodinné péče představují jednu z nejrozsáhlejších oblastí novely, jejíž jádro leží v odlišení profesionální pěstounské péče od péče osob, které o děti pečují jako osoby příbuzné či blízké. Účastníci zde budou seznámeni s obsahem pojmů zprostředkovaná a nezprostředkovaná pěstounská péče, resp. pěstoun na přechodnou dobu, zprostředkovaný dlouhodobý pěstoun a nezprostředkovaný pěstoun. Významný prostor bude věnován vyjasnění pravidel pro určení odměny pěstouna a příspěvku při pěstounské péči, nároku na příspěvek při převzetí dítěte a nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte svěřené do péče jiné fyzické osoby, státnímu příspěvku na výkon pěstounské péče. V závěru této části bude podrobně rozebrána zcela nová úprava zaopatřovacího příspěvku pro mladé dospělé opouštějící pěstounskou nebo ústavní péči.

6. Doprovodné změny jiných právních norem

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí má v kontextu veřejnoprávní ochrany dětí přesah zejména do oblastí dalších stěžejních norem týkajících se ochrany práv dětí, a to zejména zákona o zdravotních službách nebo zákona o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy. Novela se ale dotýká také dalších předpisů, jako je zákon o státní sociální podpoře, o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, zákona o ochraně veřejného zdraví, o místních poplatcích, o dani z přidané hodnoty, zákona a sociálních službách, zákona o pomoci v hmotné nouzi a zákona o zvláštních řízeních soudních. V tomto bloku bude podán nejenom výčet změn v těchto předpisech, ale také jejich praktický dopad na výkon SPOD, např. v rovině možnosti umísťování nejmladších dětí do ústavní péče, umísťování dětí do pobytových služeb, umístění dítěte mimo péči rodičů nebo na otázky spojené s délkou trvání předběžných opatření.

LEKTOŘI KURZU

Mgr. Ing. Martina Cirbusová, Ph.D.

vedoucí Mediačního centra a Manželských a rodinných poraden, Centrum sociálních služeb Brno

Mgr. Robin Brzobohatý

zakladatel a mediátor Mediačního centra Olomouc, lektor Právnické fakulty UK a Právnické fakulty MU